

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญภาพ	ฉ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
ความมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ของการศึกษา	3
ประโยชน์ของการศึกษา	3
สมมุติฐานของการศึกษา.....	3
ขั้นตอนในการศึกษา.....	4
ขอบเขตการศึกษา.....	4
2 ช่องแสงของอุโบสถ วิหาร สมัยสุโขทัยและสมัยอยุธยา พุทธศตวรรษที่ 19 - 20	5
ช่องแสงของอุโบสถและวิหาร สมัยสุโขทัยและสมัยอยุธยาตอนต้น.....	5
แนวคิดเกี่ยวกับแรงบันดาลใจในรูปแบบช่องแสงของอุโบสถและวิหาร	
สมัยสุโขทัยและสมัยอยุธยาตอนต้น	6
รูปแบบช่องแสงในศิลปะเขมร	7
รูปแบบช่องแสงในศิลปะพม่าสมัยเมืองพุกาม	8
วิเคราะห์ : แรงบันดาลใจของรูปแบบช่องแสงอุโบสถ วิหาร สมัยสุโขทัย	
และอยุธยา พุทธศตวรรษที่ 19 - 20.....	10
3 ช่องแสงอุโบสถและวิหาร สมัยอยุธยา ตั้งแต่พุทธศตวรรษที่ 21	17
รูปแบบของ ช่องแสงอุโบสถและวิหาร สมัยอยุธยา	17
ช่องแสงแบบซุ้มลูกกรง	17
ช่องแสงแบบที่มีลวดลายปูนปั้นประดับ.....	17
ช่องแสงแบบลูกกรงประดับดอกเหลี่ยม	18
ช่องประตู	18

บทที่	หน้า
แนวความคิดรูปแบบลูกกรงประดับดอกเหลี่ยม	19
ช่องแสงแบบลูกกรงมะหวดเหลี่ยม มีแนวคิดที่ปรับมาจาก	
ช่องแสงแบบซี่ลูกกรง	19
ช่องแสงแบบลูกกรงมะหวดเหลี่ยม มีแนวคิดโดยตรงมาจาก	
ลูกมะหวดเขมร	19
ช่องแสงแบบลูกกรงมะหวดเหลี่ยม มีแนวคิดมาจากช่องประตูในศิลปะพม่า	
สมัยเมืองพุกาม	20
ช่องแสงแบบลูกกรงมะหวดเหลี่ยม มีแนวคิดมาจากลวดลายมุสลิม	20
การวิเคราะห์แนวคิดรูปแบบลูกกรงมะหวดเหลี่ยม	20
4 ช่องแสงและช่องหน้าต่าง สมัยอยุธยาตอนปลาย พุทธศตวรรษที่ 23	
ก่อนที่จะเป็นช่องแสง ช่องหน้าต่าง ในสมัยรัตนโกสินทร์	25
ช่องแสงและช่องหน้าต่างสมัยอยุธยาตอนปลาย พุทธศตวรรษที่ 23	25
ช่องหน้าต่างแบบสี่เหลี่ยมผืนผ้า	25
ช่องหน้าต่างแบบซุ้มโค้ง	26
การวิเคราะห์	28
5 บทสรุปและข้อเสนอแนะ	31
บรรณานุกรม	34
ประวัติผู้วิจัย	103

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	ช่องแสงกำแพงแก้วล้อมมณฑป พระสีอิริยาบถ วัดพระเชตุพน จ. สุโขทัย ทำจากหินชนวน	38
2	ช่องแสงวัดเจดีย์สี่ห้อง จ. สุโขทัย ทำจากอิฐ	39
3	ช่องแสงวิหารราย วัดศรีสวาย จ. สุโขทัย ทำจากศิลาแลง	40
4	ช่องแสง วิหารวัดศรีสวาย จ. สุโขทัย ก่อด้วยอิฐ	41
5	รูเจาะหัวเสาที่ค่อนข้างสูง ของวิหารวัดพระพายหลวง จ. สุโขทัย ทำให้เชื่อว่าตัวผนัง นั้นน่าจะมีลักษณะเป็นช่องแสง	42
6	ช่องแสงวิหารวัดมหาธาตุเขลียง ศรีสัชนาลัย จ. สุโขทัย ก่อด้วยศิลาแลง	43
7	ช่องแสงวิหาร วัดโคกสิงคาราม ศรีสัชนาลัย จ. สุโขทัย ก่อด้วยศิลาแลง	44
8	ช่องแสงวิหาร วัดพญาคำ ศรีสัชนาลัย จ. สุโขทัย ก่อด้วยศิลาแลง	45
9	โบราณสถาน 33 ต. ในอุทยานประวัติศาสตร์ ศรีสัชนาลัย	46
10	ช่องแสงวิหารวัดพระนอน จ. กำแพงเพชร	47
11	ช่องแสงวิหารวัดธรรมมิราช จ. อุรุษยา	48
12	ช่องแสงวิหารน้อยวัดมหาธาตุ จ. อุรุษยา	49
13	ช่องแสงบริเวณระเบียงคด ปราสาทแปรรูป ในศิลปะแบบแปรรูป ประเทศกัมพูชา....	50
14	ช่องแสงบริเวณโคปุระ ปราสาทบันทายศรี ในศิลปะแบบบันทายศรี ประเทศกัมพูชา	51
15	ช่องแสงบริเวณระเบียงคด ปราสาทพิมานอากาศ ในศิลปะแบบคลัง ประเทศกัมพูชา	52
16	ช่องแสงบริเวณระเบียงคด ปราสาทนครวัด ในศิลปะนครวัด ประเทศกัมพูชา.....	53
17	ช่องแสงที่ปราสาทบายน ในศิลปะบายน ประเทศกัมพูชา.....	54
18	การเข้ามุมแบบเครื่องไม้ของช่องหน้าต่างในศิลปะเขมร (ปราสาทเขาพนมรุ้ง จ. บุรีรัมย์).....	55
19	ช่องประตูที่อาคารชั้นรอง หรือบรรณาลัย ปราสาทพระโค ประเทศกัมพูชา.....	56
20	ช่องแสงหลอกที่อาคารชั้นรอง หรือบรรณาลัย ปราสาทบากอง ประเทศกัมพูชา	57
21	ลักษณะช่องแสงของ Pitakat-Taik ศิลปะพม่า สมัยเมืองพุกาม.....	58
22	ช่องแสงก่อด้วยอิฐ ที่เจดีย์-วิหารปะโตธรรมะ	59
23	ช่องแสงก่อด้วยอิฐ ที่เจดีย์-วิหาร นันปายะ	60

24	เจดีย์-วิหารนากายน.....	61
ภาพที่		หน้า
25	เปรียบเทียบช่องแสงหลอกที่ปราสาทบากอง และช่องแสงในประเทศไทย.....	62
26	ลักษณะของช่องแสงที่ระเบียงคด ปราสาทแปรรูป และระเบียงคดที่วัดมหาธาตุ เชลียง	63
27	ช่องแสงที่ระเบียงคด ปราสาทเขาพระวิหาร จ.ศรีสะเกษ.....	64
28	ช่องแสงที่ปราสาทเขาพนมรุ้ง จ. บุรีรัมย์.....	65
29	ปราสาทตาเมือนโต๊จ จ. สุรินทร์	66
30	ลายลูกฟัก ผนังด้านล่างวัดนางพญา ศรีสะเกษ.....	67
31	ลายลูกฟัก ผนังด้านล่างวัดโคกสิงคาราม ศรีสะเกษ.....	68
32	หอไตรวัดระฆังโฆสิตาราม	69
33	ช่องแสงแบบซุ้มลูกกรงที่มีลวดลายประดับอยู่บนช่องแสง วัดไธย จ. ลพบุรี	70
34	ช่องแสงแบบซุ้มลูกกรงที่มีลวดลายปูนปั้นประดับระหว่างช่องแสงวิหารพระป่าเลไลย์ ด้านทิศใต้วัดพระศรีสรรเพชญ์ จ. อยุธยา	71
35	ร่องรอยลวดลายแผ่นกรงช่องแสง วัดโคกสิงคาราม ศรีสะเกษ จ. สุโขทัย.....	72
36	ลายเส้นลวดลายประดับช่องแสง วิหารพระโลกนาถ วัดพระศรีสรรเพชญ์ จ. อยุธยา	73
37	ช่องแสงแบบลูกกรงประดับดอกเหลี่ยม วัดไธย จ. ลพบุรี	74
38	ช่องแสงแบบลูกกรงประดับดอกเหลี่ยม วัดไชยวัฒนาราม จ. อยุธยา.....	75
39	ช่องแสงแบบลูกกรงประดับดอกเหลี่ยม วัดหน้าพระเมรุ จ. อยุธยา.....	76
40	ช่องประตูวิหารราย วัดพระศรีสรรเพชญ์ จ. อยุธยา.....	77
41	ช่องประตูวิหารวัดโคตร จ. นครศรีธรรมราช.....	78
42	ผนังลูกกรงประดับดอกเหลี่ยม วิหารหลวง วัดมหาธาตุ จ. อยุธยา.....	79
43	Natanz, dating from the 14 th century แสดงช่องประตูที่คล้ายคลึงกับในประเทศไทย.....	80
44	Horse Blanket แสดงถึงลวดลายดอกเหลี่ยมบนลายผ้าในศิลปะเปอร์เซีย	81
45	ข้อรัดพระองค์ (เข็มขัด) ทองคำ มีลักษณะลวดลายแบบมุสลิม จากกรุปรางค์ วัดราชบูรณะ.....	82
46	งานปูนปั้นที่มีลวดลายแบบมุสลิม ที่ผนังวิหารวัดไธย จ. ลพบุรี	83
47	ผ้าพิมพ์ที่เลียนแบบผ้าอินเดีย สมัยอยุธยาตอนปลาย มีลวดลายแบบมุสลิม	84
48	ช่องหน้าต่างแบบสี่เหลี่ยมผืนผ้า วิหารวัดใหม่ประชุมพล จ. อยุธยา.....	85
49	ช่องหน้าต่างแบบสี่เหลี่ยมผืนผ้า คำนักรพุทธโฆษาจารย์ วัดพุทไธสวรรย์ จ. อยุธยา.	86

50	ช่องหน้าต่างแบบสี่เหลี่ยมผืนผ้า โบสถ์วัดดึก จ. อุรุยา	87
ภาพที่		หน้า
51	ช่องหน้าต่างแบบสี่เหลี่ยมผืนผ้าของอาคารรับรองราชทูต จ. ลพบุรี	88
52	ซุ้มบันแถลงที่อยู่เหนือหน้าต่าง ตึกพระเจ้าเหา จ. ลพบุรี	89
53	ซุ้มแบบโค้งแหลม ประตูทางเข้าพระนารายณ์ราชนิเวศน์	90
54	ช่องหน้าต่างซุ้มโค้งแหลมท้องพระโรงพระที่นั่งดุสิตสวรรค์ธัญมหาราสาท จ. ลพบุรี	91
55	ช่องหน้าต่างซุ้มโค้งแหลม วิหารจัตุรมุข วัดพระศรีสรรเพชญ์ จ. อุรุยา	92
56	ช่องหน้าต่างซุ้มโค้งแหลม ตำหนักกำมะเหลียน วัดกุฎีดาว จ. อุรุยา	93
57	ช่องเปิดประตู – หน้าต่าง แบบโค้งกลม วิหารราย วัดมหาธาตุ จ. ลพบุรี	94
58	โค้งสันเหลี่ยม เมรุทิศวัดไชยวัฒนาราม	95
59	โค้งสันเหลี่ยม เจดีย์วัดกุฎ จ. ลำพูน	96
60	โค้งสันเหลี่ยม ประตุมณฑปวัดแก้ว อ. ไชยา จ. สุราษฎร์ธานี	97
61	โค้งสันเหลี่ยม ประตูปราสาทตาเมือน จ. สุรินทร์	98
62	รูปโครงร่างของโค้ง Arc แบบต่างๆ ของโค้งแบบอินโด-อิหร่าน	99
63	อาคารของเปอร์เซีย แสดงรูปแบบของวงโค้ง	100
64	โค้งแบบโกธิค ด้านหน้าโบสถ์โนเตรอดาม กรุงปารีส	101
65	The funerary mosque สมัย Mughal แสดงให้เห็นถึงช่องเจาะเล็กๆบริเวณผนัง	102